

FARSKÝ LIST

NEDEĽA, 4. NOV 2018 • ROČNÍK XIII. • ČÍSLO 22

Dvojtyždenník Gréckokatolíckej farnosti Povýšenia sv. Kríža, Prešov-Sekčov

ÚVODNÍK

V týchto dňoch asi každý z nás navštívil (alebo sa možno ešte len chystá navštíviť) cintorín. Hoci byzantský liturgický kalendár sa v tomto čase vôbec nezmieňuje o zádušných bohoslužbách, nedá sa ignorovať celospoločenská atmosféra. A ani naši zosnulí sa iste nebudú hnevať, keď si na nich, okrem piatich zádušných sobôt, spomenieme i v tomto jesennom čase. Tomu predchádza akoby „jesenná údržba“ celých cintorínov a osobitne hrobov našich blízkych. Odstraňujú sa odkvitnuté kvety, vo veľkom sa čistia pomníky... Apropo, pomníky, ktoré sú na hrobkách. Kedysi to bola skôr vec šľachty a zámožnejších občanov, ale dnes sa to stáva akýmsi štandardom, a to nielen na veľkých mestských cintorínoch. I na maličkých obecných sa čoraz viac objavujú rodinné hrobky. Mesiac november patrí modlitbám a spomienkam na našich blízkych zosnulých. Naša láska k nim neprestala ani ich odchodom do večnosti. Raz, po naplnení života, ich aj my budeme nasledovať. Cirkev nás napomína a povzbudzuje k úpenlivým modlitbám za duše v očistci. Keďže nemáme istotu, že naši blízki sú už v nebi, potrebujeme na nich osobitne pamätať vo svojich modlitbách. Najúčinnnejšie sú za nich obetované sväté liturgie. Prvých deväť dní v novembri môžeme pre duše v očistci získavať aj plnomocné odpustky – čo znamená ich definitívne vyslobodenie z očistca. Duše v očistci si samy nemôžu pomôcť, sú odkázané na naše modlitby a obety. Budme štedrý a pomáhajme im. Na druhej strane sa duše v očistci môžu modliť a obetovať svoje utrpenie za nás žijúcich. Aká vzácna duchovná výmena môže medzi nami nastať, ak budeme na nich pamätať, a ony nám budú účinne pomáhať. Rozprával mi jeden veriaci, odo mňa starší muž, o svojich skúsenostiach s dušami v očistci: „Denne sa za ne modlím a ony mi v mojich ťažkostiach účinne pomáhajú. A keď sa na ne zvlášť obrátim s nejakou prosbou, som si istý, že moja prosba bude vďaka ich príhovorom skoro vypočutá.“ Tvrdil, že má s dušami v očistci iba tie najlepšie skúsenosti, a preto veľmi odporúčal modlitby a obety za ich vyslobodenie z očistca. Odvtedy sa aj sám často modlím za duše v očistci a tiež svedčím, že mi veľmi pomáhajú. Ďalším motívom našich modlitieb za duše v očistci je to, že naši blízki, ktorí nás predišli do večnosti, boli pre nás veľkým darom. Naši rodičia nám darovali vieru, snažili sa nás dobre vychovať, dávali nám dobrý príklad... A koľko lásky nám darovali počas nášho života! Či môžeme na nich zabudnúť? Denne by sme si mali vo svojich modlitbách na nich spomenúť a priniesť za nich aj nejakú malú obeť. V Ľutine a v Litmanovej máme sviečkové kaplnky. Priznám sa, že pravidelne, keď navštívim tieto miesta, zapálím sviečku a pomodlím sa za duše v očistci. Najmä za zosnulých z rodiny a za tých, ktorých som poznal a ktorí mi prejavovali veľa pozornosti, dobra a lásky. Tak si myslím, že aspoň trochu splácam svoj dlh svojim drahým, ktorí už nie sú na tomto svete. Východná cirkev na zosnulých pamätá najmä počas piatich zádušných sobôt, keď obetuje sväté liturgie za zomrelých a čítajú sa hramoty – mená zosnulých z jednotlivých rodín.

o.Rastislav (farár a protopresbyter)

ANJELI A DÉMONI

8.11. si pripomíname sviatok anjelov. Ako vieme o existencii anjelov? Vieme o nich z viacerých zdrojov. Predovšetkým je to Sväté písmo. Vo Svätom písme je okolo 600 zmienok o anjeloch. Taktiež vieme o anjeloch z rozprávania Ježiša Krista. A po tretie preto, lebo ich samotní ľudia počas svojho života videli. Anjeli majú určitú funkciu, ktorú vykonávajú. V hebrejskom význame "anjel" znamená posol. Anjeli sú nadprirodzené bytosti, ktoré disponujú dokonalým poznaním, intelektom a slobodnou vôľou. Anjeli v nebi si vybrali dobro v momente, kedy mali možnosť si dobro vybrať, ale nie z donútenia, ale na základe svojho slobodného rozhodnutia. Rozhodli sa oslavovať Boha, slúžiť Bohu a nás žijúcich ľudí ochraňovať na našej ceste do neba. Anjeli žijú v nadprirodzenom svete. Ten nie je limitovaný časom, nakoľko tam čas neplynie. Preto hovoríme, že pre ne je 1 deň ako 1000 rokov a 1000 rokov ako jeden deň. Taktiež duchovné bytosti nie sú ohraničené priestorom. A dôvod pre to je, že nie je žiadna matéria, ktorá podlieha zmene v čase a ktorá pôsobí v určitom priestore.

Kniha Genesis sa začína stvorením prirodzeného sveta. Dávno predtým však Boh stvoril nemateriálny, nadprirodzený svet. A vytvoril ho stvorením nadprirodzených duchovných bytostí, ktoré majú len intelekt a slobodnú vôľu. Matéria, telo, človeku bráni, aby dosiahol úroveň tak intelektu, ako aj slobody, porovnateľnej s anjeli. Na strane druhej však toto obmedzenie, ktoré je spôsobené materiálou má pre človeka aj svoje výhody. Matéria nás nerobí dokonalými a práve preto človek od Boha dostáva tzv. **druhú šancu**. Druhú šancu anjeli nikdy nedostanú. Ak sa anjel pri svojom dokonalom intelektu, pri plnom poznaní Božieho plánu do najmenších detailov, slobodne rozhodne proti Bohu, toto rozhodnutie je konečné a trvalé. Predstava pre nás ľudí, že anjeli sa nachádzajú v nemateriálnom svete, kde neplatia limity, ktoré poznáme my ľudia, je nemožná. Ale aj napriek tomu je toto poznanie pre nás kľúčové, nakoľko po smrti sa naša duša dostane do tohoto istého nemateriálneho sveta. A tak, ako pri anjeloch, aj pri ľudskej duši bude platiť, že akékoľvek jedno rozhodnutie je konečné. Anjeli sú teda duchovné bytosti, ktoré sa nachádzajú v úplne inej dimenzii bytia. Napriek tomu prišli do prieniku s našim materiálnym svetom, pretože Boh vo svojom pláne to tak zariadil a anjelom to prikázal. Majú nás radi, ochraňujú nás, robia to, čo im Boh nariadi, čo majú voči nám vykonať. Musíme si uvedomiť, že anjeli vlastnia dokonalé poznanie. Pre anjela neexistuje proces poznávania. On sa neučí. Ak mu je niečo zjavené k poznaniu, pozná to úplne a dokonale. Ak však na základe tohto poznania anjel prijme slobodné rozhodnutie, nikdy nevie toto rozhodnutie vziať späť, či ho odvolať, ale ani ho olútovať. Takto sa jeho rozhodnutie stáva večným. Takto sa prítomnosť stáva večnosťou. Každé jedno rozhodnutie je rozhodnutím konečným a pre večnosť. Naši pozostalí predkovia, ktorí sú už na druhom svete, sa nachádzajú už vo svete zakonzervovanom na večnosť. Rozhodnutia na tomto svete podmieňujú konečné rozhodnutie vo večnosti.

Napriek tomu, že anjeli sú neuveriteľne mocné bytosti, na rozdiel od ľudí odlišujú sa svojim zaradením do rôznych kategórií. My ľudia sme vo vzťahu k Bohu všetci rovnakí a sme jedna rodina. Anjeli sú v tomto úplne odlišní. Anjeli sú Bohom stворení, ale nerozmnožujú sa, ani nevznikli plodením. Každý anjel vznikol priamo Božím rozhodnutím. Anjelov môžeme zoradiť do kategórií. A tak ako v biológii každá kategória má určité charakteristické spoločné črty, u anjelov toto delenie je na základe ich intelektuálnych schopností. Miera intelektu je základným a hlavným klasifikačným prvkom medzi anjeli. Základná premisa, z ktorej musíme vychádzať je, že aj ten najmenší anjel má oveľa väčší intelekt ako ten najmúdrejší človek akého svet pozná. Anjeli majú za úlohu nás ochraňovať a prinášať posolstvá od Boha. Samozrejme, že nás môžu

ochraňovať aj od fyzických hrozieb, aj od materiálneho nešťastia, ale to nie je ich primárne poslanie. Ich úloha je nás ochraňovať od duchovných hrozieb.

Pred stvorením sveta aj anjeli boli postavení pred rozhodnutie, ktoré preverilo ich vernosť Bohu. Boh aj anjelom umožnil rozhodnúť sa pre neho slobodne. V tomto momente rozhodnutia si niektorí zvolia Boha a niektorí sa postavia proti Bohu. Dramatickosť tohto rozhodnutia v prípade anjelov bola, že pokiaľ sa rozhodol anjel nejakým spôsobom, platilo to pre večnosť práve preto, že toto rozhodnutie prijal v stave dokonalého poznania a v nemateriálnom svete, kde neplynie čas, ale je všetko večnosť. Ak sa anjel rozhodol proti Bohu, odlúčil sa od Boha nenávratne a navždy. Ak sa človek rozhodne dobre alebo zle má poväčšine množstvo príležitostí, kedy má ďalšiu a ďalšiu šancu. Môžeme sa rozhodnúť klamať, kraďnúť a robiť zle. Môžeme sa aj rozhodnúť napodobňovať Ježiša Krista. Bez ohľadu na to, ktorým smerom sa náš život uberá, neznamená to, že nemôžeme v poslednú chvíľu upadnúť do hriechu alebo naopak ukončiť hriešny život pokáním. Boh, ktorý dokáže vzkriesiť mŕtveho, dokáže vzkriesiť aj duchovne mŕtveho hriešnika, ak ten chce. Pred uzdravením sa Ježiš vždy opýtal malomocných. Chceš, aby som ťa uzdravil? Denne sa našej duši Boh pýta, či chce aby ju uzdravil. Pokiaľ človek žije, stále máte nádej vrátiť sa k Bohu.

Napriek tomu, existuje jeden anjel, ktorý všetky vlastnosti, o ktorých sme doposiaľ hovorili, nevyužíva pre pomoc človeku, ale pre to, aby ho zničil a to nie primárne fyzicky, ale duchovne a teda spôsobil jeho pád do večného zatratenia. Teológovia nie sú si istí, ako presne znela výzva, či otázka, voči ktorej mali anjeli prijať slobodné rozhodnutie. Existuje dôvod domnievať sa, že anjelskému svetu musela byť Bohom predstavená nová informácia, nazývame ju aj predstava alebo Boží plán, pri ktorom mali anjeli na výber. Súhlasíť alebo ho odmietnuť. Anjeli vo svojom intelektu vedeli, že Boh je nad nimi a že oni nikdy nebudú môcť byť Bohom. Dá sa očakávať, že ich rebélia súvisela so zjavením Božieho plánu, ktorý preveril ich lásku a pokoru. Ako vieme z teológie, zdrojom rebélie anjelov bola pýcha. Kedy sa prejavuje pýcha? Predstavte si, že ste výborný hokejista a niekto Vám povie, že budete na najbližších majstrovstvách hrať za tím, v ktorom okrem Vás budú sami amatéri, čo nevedia poriadne korčuľovať. Pýcha Vám povie, že máte na viac a toto Vás uráža. Pred takúto situáciu museli byť postavení aj anjeli, keď im Boh zjavil svoj plán, stvoriť svet a človeka. Vedieť, že človek je stvorený z prachu a mať tomuto človeku slúžiť, bolo pre anjelov veľkou skúškou pokory. Predstavte si akoby človek vnímal, keby mal slúžiť povedzme vinnej muške. Boh zjavil anjelom o človeku, že sa stane korunou tvorstva tohto nového materiálneho sveta. Bude to tvor, ktorý sa bude na anjelov podobať tým, že bude mať aj intelekt, ale odlišovať sa bude tým, že bude mať aj telo. V tomto momente u jedného z anjelov nastáva dramatický posun. Na Boží príkaz anjelom, že budú slúžiť človeku, Lucifer, anjel svetla, najkrajší anjel zo všetkých, odpovedal « nonserviam » – nebudem slúžiť. Pre Lucifera táto predstava prekročila všetko to, čo bol ochotný akceptovať. Jeho pýcha bola tak veľká, že nevedel akceptovať, že nejaký tvor z prachu bude povýšený nad neho a on mu má posluhovať. Vo svojej pýche povedal, že radšej bude navždy v pekle, ako v nebi posluhovať človeku, ktorý bol stvorený na Boží obraz. A v tomto momente Lucifer dostal to, čo si prial. Ozval sa anjel, ktorý vykrikol na Lucifera, kto si ty, že Bohu povieš, že nebudeš slúžiť? A týmto anjelom bol archanjel Michal. A v tomto bode bol archanjel prvý zo všetkých anjelov, ktorý sa okamžite zastal Boha a preto je dnes zaslúžene princem Božieho vojska a porazil diabla.

Tak ako sa majú radowať nebesia, že Lucifer bol z neba vyhnaný, zem sa má mať na pozore, lebo Lucifer na ňu zostúpil s veľkým hnevom, pretože vie, že má málo času. Prečo má Lucifer málo času? Pretože z pohľadu večnosti je život človeka krátkou epizódou. A boj sa preniesol z

neba na zem v podobe boja o tvoju dušu, o tvoju spásu alebo o tvoje večné zatratenie. Každý človek hlboko vo svojom vnútri cíti tento boj a toto rozdelenie. Tvoja duša je teraz bojiskom medzi diablom a mocnosťami neba. Aká rana pre Luciferovu pýchu to dnes je, keď vie, že v nebi bol porazený. Všetci musíme byť vďační svätému archanjelovi Michalovi za jeho boj. O bilióny rokov neskôr podobná scéna sa odohráva v rajskej záhrade. Adam a Eva, ktorí boli rovnako ako anjeli, Bohom stvorení, stoja pred slobodným rozhodnutím, či budú Bohu slúžiť alebo nie. Majú pred sebou jednu najdôležitejšiu voľbu. A v tom do tohto príbehu vstupuje Satan v podobe hada, s neuveriteľným intelektom, otec všetkých lží a začína zdanlivo nevinnú debatu s Evou. A z tejto debaty vyplynie, že nie diabol, ale Boh klame a Eva uverila diablu, Adam uveril Eve a pokračovanie tohto príbehu poznáme. Našťastie Boh dal človeku druhú šancu. Duchovný boj, do ktorého nás uvrhli naši prarodičia musí zviešťať každý sám. Na pomoc má však celú légii duchovných síl. V tomto boji sa môže oprieť o anjelov v nebi, môže sa oprieť o našich príbuzných, ktorí sú v nebi. Môže sa oprieť o sviatosti, ktoré nám Ježiš zanechal v cirkvi. Na týchto spojencov sa musí obracať neustále, pri každom pokušení. Zlo sa začína pokušením. Pýcha Luciferovi nedovoľuje aby prebýval na rovnakom mieste ako Bohorodička, ktorá mu rozpučila hlavu, ako archanjel Michal, ktorý ho porazil v nebi. Preto treba, aby ste viedli hlboký duchovný život, aby ste stále napĺňali svoju dušu svätosťou, aby sa neusadilo vo vašom vnútri zlo. Obracajme sa tiež na svojho anjela strážneho. A tak s pomocou týchto duchovných bytostí smerujme k nášmu cieľu – nebu a nenechajme sa oklamať diablom.

Spracoval o. Michal (kaplán)

FARSKÉ OZNAMY

- ❖ Pozývame deti a mládež na stretnutie v pastoračnom centre vždy v piatok od 16.00 a taktiež na detskú liturgiu v piatok večer o 18.00.
- ❖ Pripomíname rodičom, aby prihlásili svoje deti na slávnosť 1. sv. spovede. Prihlášky sú v chráme pri nástenke alebo v kancelárii FÚ. Taktiež prosíme deti, ktoré sa chystajú na slávnosť 1. Sv. spovede, aby si prišli prebrať podpisové kartičky, ak tak ešte neurobili.
- ❖ Náš chrám plánujeme vyzdobiť aj ďalšími zástavami. Ak by ste chceli podporiť toto dielo, môžete tak urobiť v kancelárii FÚ.
- ❖ Od 1.-8.11. môžeme získať plnomocné odpustky pre duše v očistci.
- ❖ 9. – 11. 11. 2018 sa uskutoční Medzinárodný festival duchovných piesní byzantského obradu v katedrále. V sobotu 10.11. sa uskutoční inaugurácia poštovej známky k Jubilejnému roku PO Archieparchie. Viac info na plagáte vzađu.
- ❖ Pozývame Vás na Evanjelizačný program Godzone tour, ktorý sa uskutoční 13.11. V Košiciach v hale Cassosport od 18. – 21.00. Vstup zadarmo.
- ❖ Vrámci Filipovky bude Duchovná príprava pred sviatkami Kristovho narodenia. Budeme sa modliť z brožúrky, ktorú si môžete zakúpiť v chráme. Cena bude 1,30 eur. Budeme sa z nej modliť pri každej sv. liturgii.

TLAČ: A-print, s.r.o., Urbánkova 13, Prešov

VYDÁVA: Gréckokatolícka farnosť Povýšenia sv. Kríža, Prešov-Sekčov, Ul. Martina Benku 7, 08001 Prešov

WEB: www.grkat-sekčov.sk • **E-MAIL:** farnostsekčov@gmail.com • **TEL.:** 051/7725540

LEN PRE VNÚTORNÚ POTREBU • DOBROVOĽNÝ PRÍSPEVOK: 0,10€